

իշխան վէ հեր արնըք քեսան իշխան պու-
լունմատընտան, էհայինն նէ մերթեպե-
լերտէ էմնիյէթսիղլիյէ տիւշմիւշ օլմասըն-
տան պի խապեր պուլունմագտաւ տըր :

Պիղ շու սօնրաքի տիգգաթըմըղը, կէչէն
սէնէ ինդհանուր ժողովարընտան պիրիսին-
տէ, շիֆահէն պէյան իտերէք, պու ֆէնա-
լըղն էօնիւ արնմատընտան, իյանէ թօքլա-
մանըն միւմքինսիղ օլմադըն պիրիսիւմիւշ ի-
տիք իտէտէ, օլվագըթ իսնատ օլունտուղըն-
տան, օսնրատան թէճրիւպէ սէյլէտիկիմիզի
թաստիգ իթմիշ, լաքին հայըք քի միլէթի-
միզտէ, պիր սէնէ, վէ պիր չօգ իսլահաթ ղայպ
իթմիշ տիր :

— Պիլանտան արտըղմըղ պիր մէթուպտա,
Սիս վիճակարընտա, Սիս վարդապետընտան
տէն պիր գաշարը (հէփսի տիմէք իսթէմէյիղ
ուլմանտըղմըղտան) իւղէրինտէ կէօրիւլէն
րուհպանըղա մուղայիր հարէթէթէր, սեր-
թէշէթէր, վէ ճահլիլիլէր, իֆրաթ մէրթէ-
պէ էնէֆէնկիղ տիրէր :

Լուսնորդար վէ քարողընտէր օլ հալտէ
օլունդարը թագտիրտէ, ղէվալըն էհայինն
նէ հալ վէ հէյյէթ քէսպ իթմիշ օլմադը
լթարիթէ հաճէթ տէյիլ տիր : Լոյլէ գուրտ-
ար սիւրիւլէրին իշխանտէն չըդմատըղտան, պու
միլէթին, մէտէնիյէթ տայիրէսինէ կիրէ-
ճէյի միւմքին տէյիլտիր : Եւ տիր էօյլէ
վարդապետընտան իսրամէթ վէ մէմուրիյէթ
լէրի. թերպիյէ մի էօյրէթմէք. օլմազ .
զէրա, օլ գատար ճահլի տիրէր քի, տէյիլ
թէրպիյէ նէ իտուկին պիրմէյէ, հաթթա
թէրպիյէսիզլիք նէ իտուկին ֆարգ իթմէյէ
տախի միւղթէտիր տէյիլ տիրէր. մէզհէպ
մի վազ իթմէք վէ էօյրէթմէք. պիլահսի
պուլմէթէթէր թագտար տախի տին ու իման
սահիպի տէյիլ տիրէր. զիրա, հիւ տէյիլ
իսէք իսրամէթիսի պուլունտուղարը մէզհէ-
պին տէյիլ գուլվէթ ու ահքեմընը պիւ-
մէյէ, հաթթա քիթապընըն տիւղ իպարէ-
սինի տախի տօղըն օգուլմայա գատըր տէյիլ
տիրէր : Իմտի, պէօյլէ օլունտա, Լոյլա-
յին վարչութիւն նիշին, վէ խուսուսիյէ
կրօնական ժողով նիշին պըրագմըշտըր
ղէվալըն էհայինն էլլէրինտէ, պաշարընտա
պիրէր սիվրի վեղա՞ր օլունտուղն իշին մի. եաղը՞ք
օլ միւհթէթէմ գըյաթէթէ. անլէր օնա
Լոյլաք տէյիլ տիրէր : Հա՞ օնլարըն վեղար
գայարագ վարդապետընտէր սաթմասըն ? վէ
Հա՞ ղարիկնդանտա մասխարալարըն իմէք,
րաթար շարգիսըր գօյարագ իմէրթաթըրընգ
օթմասըն : Չէնէլէրինտէ սագալարը՞ վար
տէյի մի. հէր գանդի առէմ, գըրգ էլլի ղու-
լուշ թրաշ փարաթընըն քէսէսինտէ քեար
գալմասընը իսթէր իսէ, պիր գաշ այտան
էօյլէ պիրէր սագալ քէյտա իտէպիլէճէկի
աշէթար տըր : Իւղէրէրինտէ Լոյլարը՞ օլ-
ունտուղն իշին մի. հա՞ շա, օլմազ ք չիւլէր պիղ
տէրիղ քի, էօյլէ վարդապետըն վէ տէր-

տէրիլէր իսթէրէր իսէ կաթուղիկոս օլունտար,
հէլարտըրար . վէ տէյիլ սալթ անկարգ, իլլա
քիլիսէ վէ մէզհէպ նէղտինտէ, մէրտուա,
վէ միւլթիթիսի տիրէրէր չիւլէր, պիր րահի-
պէ կաթի վերիլմէք իշին կէրէք իլմ ու մալիւ-
մաթընճպոյ վէ կէրէք քառապ ու ախլագընճա,
պիր չիւլ շարթար վարտըրար . վէ օլ շարթ-
արպուլունմատըղը թագտիրտէ, օլ կարգը
ալանըն սախթէթար վէ եալանճը օլմազը,
վէ կարգ վերէնին ալտանմըշ սայրաճաղը, վէ
թապիլաթիյէ վերիլմիւշ ճիւն կաթընտա,
էկէր ազլէն պիր ահտ ու քէյման կիպի թու-
թուլուր իսէ, մէֆուլս մագաթընտա թուլու-
լաճաղը, վէ էկէր պիր գուլվէյի րէպպանիյէ
մագաթընտան ալընըր իսէ, էօյլէ պիր նալարգ
ատամա կիթմէյէճէկի պի լիթիպա՞ տըր :

Իմտի, մատամ քի միլէթ պու մէմուրի-
յէթի կրօնական ժողով վերմիւշ տիր, վէ
մատամ քի, հալեա իթ սէնէտէն պէրու
էօյլէ անպիտան վէ ինսաֆու իմանտըր առամ-
լարը չսպան տէյի թանըմագտա, վէ էհայինյի
զիրի իտարէրինտէ պըրագմագտա տըր, տի-
մէքտիրէր, պաշըճա մէսուլիյէթ քէնտի իւ-
զէրինտէ տիր :

— Վայսերիյէտէն զարըղմըղ պիր մէթ-
թուպտա, արթ. Լոյլա վարդապետի, շիմ-
տիքի հալ մտնդապա՞ շապ իթտիքտէն պաշ-
գա, առաջնորդընտան իսթիտա իթմէք
իւզըն, պիրտէ մահէր իմլալաթտըրմագտա
իմիլէր : Էմմէհէրիլէրիմիզլին պու աճէլէսի
թէճաճիւպէ, վէ պու ալըրըղլիլարը թէպ-
յիպէ շայան տըր. ղիրա, Սահմանագրու-
թիւնտան էվլէլ, էինէէսիլի քէօր եօլ իլէ
առաջնորդ նասպընա չըրճագտա տըրար.
աճէպա գանդիսի էվլէլ իթիլալը վէ ֆա-
յիտէլի տիր. պիր առամըն մանսըպա կէչ-
մէսի՞ մի, եօխսա պիր էհայինն խայր ու
մէնֆաթըր, վէ իլէրուլէ իթթիֆագ ու
մուհապպէթի, վէ առաջորդ իլէ ումուլուն
իմիլիլաճը մը : Պիղ շիմ վարդապետի
թանրմայըղ, վէ պիր թաթֆըն էֆքեարընա
խըրմէթ իտէ՞ր մի իթմէ՞ մի, օնու տախի
պիլմէյիլ . ֆէգաթ, շուսգըրըղըղա, պիր
թագըմ սօնունու իյի փաշինէմէյէն ա-
տամլարթն թէչէպպիւս իտպ, վէ պիր կիւրուհ
էհայինն տախի, Սահմանագրութիւնուն
ալաթ իսմիլին իշիթմիւշ օլու, ահքեմընտան
պի խապեր պուլունտուղընտէ, վէ գօյուն
կիպի, պիր գաշ էօնէֆէն արգասընտան կի-
տէրէք, րասթ կէլտիկի եիւ, իսթըր իշին,
քէօր քէօրինա իմլա վիլէյէ ալըճըլ օլ-
տուղըն, նիշէ Լեմալարըլա պիլաթիկիզէ
մէպի, գալըրճաճաղըն կիլլէնտէն տէրք
իյլէթիկիլիլալտէն, Վայսերիյէ թարաթիլի-
լէրինտէն պուլունտան պիր քաշ նէֆէր ղաթ-
լարտան, առաջնորդըղա թըրգ օլունպ օլմա-
տըղընը սիւալ իյլէտիկիլիլալտէ, հիւ պիրի-
սինտէն, էսէֆ իտէրիղ քի, շայէթէր քիճէ-
վապընը ալամամըղ տըր. եօխսա, պիղճէ

ֆիլան եա ֆիլանըն առաջնորդ օլմասր վազիթէ-
տէն տէյիլ տիր : Նասըր քի ֆիլան ղաթ օլմալը
տըր տէյի պիրիսինն տախի նէվգ իթմէք տէ-
յիլիլ . էկէր Լոյլա վարդապետին շիմտիրի
վագթէ մուլմիթըր սուրէթտէ էհայինն վէ
լիյազաթըր վար իսէ, տահա իյի եա, պիղտէ
մէմուն օլունտուղ . լաքին էկէր ֆիլազը,
շայէթէ տէյիլ իսէ, ղիյատէսիյէ թէէսիւֆ
իտէրիլ, ղիլա, հալըր ֆուրսաթ էլտէ ի-
քէն, եանի Սահմանագրութիւն իճրասըն-
տան սօնրա առաջնորդ ինթիլապ օլունտար-
նա միւնասէպէթ վար իքէն, էլտէն գաշը-
րըմագտա տըր. հալ պու քի պաշգա պազը
էէրէրտէ, վագթէ ուլղուն վէ էհէլ լիյազաթ
պիր առաջնորդ ինթիլապ իթմէք իշին, էվ-
վէլքի առաջնորդարընտան գուրթուլմայա
պէլէմէքտէ տիրէր :

Վէլասըլ, հէմմէհէրիլէր ղայրէթիյէ նա-
սիհաթ վերիլիլ քի, Վայսերիյէտէրիլէր
պու նիլալմարը վէ թէֆէքթիւսիւղ սէվա-
տան վազ կէլմէլիտիրէր. էկէր օնլար մահ-
սէրի եօլամըլ պուլունտուղար իսէ, պուր-
տաքի հէմմէհէրիլէրիլ թէվգըթ իթտիրմէ-
լի, վէ պիր տեսուչ կէմտէրէրէք Սահմանա-
գրութիւնուն իճրա իթտիրմէլի տիրէր : Լէկէր
պու տախի օլմազ իսէ, պիղգաթ Վարչու-
թիւն քէնտի վազիթէսինն թանըյարագ,
հէր շէյտէն էվլէլ, Սահմանագրութիւնու
իճրա իթտիրմէլի տիր. էմմա, պունլարըն
հիւ պիրիսիտէ տիյնէնիլմէղտէ շայէթէ
օլմատըղը հալտէ Լոյլա վարդապետ առաջ-
նորդ օլուր իմիլ, պիղտէ մա թէէսիւֆ տը-
լա նէր 'ի գլու' նէր տէյէրէք շարալըգ արա-
լըգ, վէ սըրասըր կէլտիքճէ, հիւ տէյիլ իսէ,
սայիրէրէր պիր իպրէթ օլունտ իշին, Կէրթի-
նի՞ւ ի՞նչ . ղիւ Լեմիլէյէն 'էօյլէ' 'էօրթի' 'էօրթ'
տէյի սիթէմէլէր իթմէքլիյէ հաղըր պուլուն-
տուղ :

Վէլքիւր մէթիւպտա հէլէ մէմունիյէ-
թէ շայան պիր օլէյ օգուլունտուղ տուր. շէյ-
լէ քի, Վարապետ վանքընըն հէր պիր էմ-
վալ ու էշէսսընը եաղըպ գալէմէ ալմըշար
տըր. լաքին սալթ պու գատարըտա էլ վէր-
մէզ, ղիրա էլեազըսընը ղայպ իտիլմէսի վէ
հիյլէ եարըլմասը չօգ իճթիմալտէն օլուն-
տան, պիր գաշէիւղ թանէ թիսալէ պառ-
թըրըլարագ, Վայսերիյէտէ վէ գարիէլէ-
րինտէ տաղըտըլմալը տըր :

ՎԱՐՈՂԵՏ Ե. ՓԱՆՈՍԱՆ

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Թարաթը հաղըթի իսլաֆէթէնա-
հիտէն, Մըսըր վալիի վալեաշանընա իհասն
պուլունտան Պալթա լիմանը եալըսընըն թա-
միր ու թէրմիմ ղըմընտա, կէչէնտէ հէր
սաատէթէ կէլիլ օլան էրիքեանը Մըսրիյէ-
տէն սէատէթու խուրշիտ փաշա հաղըթ-
լէրի, վալիյի միւշարիլէյհ հաղըթլէրինիլ

